

Egyesületi hírek

XV. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia Beszterce 2013

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) Bányászati, Kohászati és Földtani Szakosztálya az OMBKE közreműködésével 2013. április 4-7. között Besztercén tartotta a XV. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferenciát. A jubiláló konferencia helyszíne e rendezvénysorozatban egy újabb „fehér foltot” fed le Erdély területéből. Beszterce a változatos történelmi múltjával, gazdag szász-magyar építészeti hagyatékával, a megfelelő infrastruktúrával és végül, de nem utolsósorban a kitűnő szervezés által jó körülményeket biztosított a rendezvény színvonalas megrendezéséhez.

A konferencia tudományos bizottságának tagjai voltak: *Wanek Ferenc*, *dr. Gagyi Pálffy András* és *dr. Varga Béla*.

A konferencia 4-én este, az egész napos odautazást követően az Arany Korona Hotelben regisztrációval és közös vacsorával kezdődött. A résztvevők április 5-én, pénteken egész napos szakmai kiránduláson vettek részt. Az érdeklődési köröknek megfelelően volt bányász, kohász és földtani kirándulás.

Szombaton, a rendezvény harmadik napján *Wanek Ferenc*, a konferencia elnöke nyitotta meg a tudományos ülészakot, majd *dr. Nagy Lajos*, az OMBKE elnöke és *dr. Baksa Csaba*, a Magyarhoni Földtani Társulat (MFT) elnöke köszöntötte a résztvevőket. Az előadások előtt *Kercsmár Zsolt* előadásában „Uram segíts a magyarnak” címmel hangzott el kultúrműsor.

A konferencia résztvevői

A plenáris előadásokon változatos témakörökben hallhatunk előadásokat: „Báró Napocsa Ferenc és a Kárpát-medence őshüllői” *Főzy Istvántól*, „A villamosenergia-termelés primer energiahordozó arányai a klímavédelem tükrében” *dr. Kovács Ferenc*től, „Magyarország földtanának térképi szintézisei” *dr. Brezsánszky Károlytól* és „A termék- és technológia-fejlesztés öntészeti szimuláció alkalmazásával” *dr. Dúl Jenőtől*.

Délután négy teremben párhuzamosan színvonalas előadások zajlottak, ahol képviselve voltak mind a régió tudományos műhelyei, mind az ipara. A bemutatásra került 41 dolgozat és 5 poszter bővített magyar nyelvű kivonatai, valamint a rövid angol nyelvű összefoglalók a konferencia kiadványában megjelentek.

A konferencia utáni hagyományos díszvacsera éjszakába nyúló szakmai-baráti beszélgetéssel záródott. 2014-ben a tervek szerint a konferencia Székelyudvarhelyen kerül megrendezésre.

Kirándulás a Nagy-Szamos mentén és a Mezőségben

Az erdélyi konferenciákhoz kapcsolódó kirándulásokat a bányászok és a kohászok részére hagyományosan az OMBKE

szervezi. Idén a 80 fős bányász-kohász csoport két autóbusszal a Nagy-Szamos mente és a Mezőség fontosabb ipartörténeti és kulturális nevezetességeit látogatta meg.

Maga *Beszterce* Beszterce-Naszód, egykor vármegye, ma megyeszékhelye. 1141 és 1162 között szász bányászok települtek a környékére és Nösen néven alapították a várost, mely 1330-tól szabad királyi város. Mátyás idejében a humanista műveltség egyik központja volt, itt nyomtatták ki Bonfini több munkáját is. 1469 körül új szász telepések költöztek a környékre, és a környező hegyekben aranyat termeltek. A bányászatot a 16. század elején gazdag besztercei polgárok és helyi nemesek indították újra. A vármegyei levéltárban fedezték fel 1891-ben az 1410-ből származó, 1320 magyar szót tartalmazó Besztercei szójegyzéket.

A város főterén áll az 1563-ban épített impozáns gótikus szász evangélikus templom, 76 m-es tornya a legmagasabb egész Erdélyben. 2008-ban három gyerek, akik rezet és ólmot lopni törtek be a templomba, felgyújtotta a tornyot. Jelenleg folyik az újjáépítés. A főter környékén még ma is látható 15. századi lábasházak gótikus árkádsorai alatt folyt a középkorban a kereskedelem.

A szász templom Besztercén

Az országút a ma már Beszterce külvárosának számító Sófalva mellett halad el, mely nevében is jelzi, hogy korábban királyi sólelőhely volt. Közeliében az út áthalad Szeretfalván, mely a 48 km hosszú Szeretfalva–Déda vasúti fővonalról, mint vasúttörténeti emlékről nevezetes. A vasútvonal Dél-Erdélyt és Székelyföldet köti össze Észak- és Nyugat-Erdéllyel. A Magyar Királyi Államvasutak építette 1940-1942 között, a második bécsi döntést követően, hogy biztosítsa a Magyarországhoz csatolt székely megyék összeköttetését az anyaországgal. A magyar vasúttörténetben páratlan módon és gyorsasággal, 27 ezer munkással, két év megfeszített munka eredményeként készült el.

Harinán egy magaslaton messziről feltűnik a fehérló, Árpád-kori román stílusban épült templom. Az eredeti formájában fennmaradt, 1999-ben restaurált – ma evangélikus – templom Erdély egyik legszebb román kori műemléke, építőanyaga legnagyobbbrészt téglá, de a tornyok sisakja eredetileg kő. Deszkamennyezetét a mai formájában 1748-ban készítették.

A kirándulás egyik célja a désaknai sóbánya meglátogatása volt. A jelentős sóbányászatáról híres *Dés* Kolozsvártól 57

Árpád-kori templom, Harina

km-re északkeletre a Kis- és Nagy-Szamos összefolyásánál fekszik. Már II. András király sókamarát is felállított, élén egy kamaragrófsággal, és Désvárat szabad királyi városi rangra emelte. A désaknaiak által kivágott söt minden tavasszal kötelesek voltak a Szamoson leúsztatva a király révjebe szállítani, útközben mindenhol csak fele vámot kellett fizetniük. A város főterén áll a 15. századi hatalmas gótikus református templom, amelyet egykor kőfal övezett, tornya 72 m magas, négy fiatornyos. A templomban a református lelkész ismertette Dés és a templom történetét. Dés arról is nevezetes, hogy itt született az OMBKE első elnöke, gróf széki Teleki Géza.

A *désaknai sóbányába* az előzetes engedély ellenére, biztonsági előírásokra hivatkozva, csak hatvanan mehettünk be, ahol a fejtési kamrában éppen a só robbantás előtti réselését végezték. A bányáról a helyi magyar mérnökök és geológusok adtak részletes tájékoztatást. Elmondták, hogy jelentős mennyiségű söt exportálnak Magyarországra.

Dést elhagyva az autóbusz elhaladt a város régi folyóparti utcáján, ahol a hagyományok szerint a Petőfi Sándor által versbe foglalt Szamos-parti „kurta kocsmá” működött.

A Szamosújvár határában elfogyasztott ebéd után a két autóbusz felkapaszkodott a hajtűkanyarokkal tarkított úton Erdély egyik leglátogatottabb búcsújáróhelyére, *Füzesmikolára*. A középkorban római katolikus falu a reformáció idején

unitárius lett. A falu fölött délkeletre, az erdő szélén fekvő kolostor az egyik legjelentősebb erdélyi zarándokhely. XIII. Kelemen pápa 1767-ben kegyhelynek ismerte el, és búcsút hirdetett a három Mária-főünnep, Gyümölcsoltó Boldogasszony, Nagyboldogasszony és Kisboldogasszony napjára, valójában azonban csak az utóbbi kettőnek alakult ki hagyománya. A zarándoklatok nemcsak a románság körében váltak felekezeti különbség nélkül népszerűvé, de a katolikus, sőt a református magyarok között is. A két világháború között a román ortodox egyház kampányt folytatott a mikolai zarándoklatok ellen. A kolostort az ortodox egyház kapta meg, és a kegytemplom fölül már két évtizede építenek egy nagyobb szabású templomot.

A kirándulás végén *Szamosújvár* központjában megtekintettük az örmény templomot. Szamosújvár az erdélyi örmények legfontosabb központja, az örmény katolikus püspökség székhelye. A már az őskor óta lakott település akkor vált jelentőssé, amikor 1540 körül Fráter György várkastélyt épített ide. A város a törökök, majd a Rákóczi-szabadságharc idején elpusztult, a 18. század elején az I. Apafi Mihály által befogadott örmények alapították újra. Ez volt Kelet-Európa első előre megtervezett városa, utcahálózata ma is szabályos négyzeteket alkot. A város az örmények szorgalma és kiváló kereskedelmi tehetsége révén gyors fejlődésnek indult. A templomban igen részletes és színes tájékoztatót kaptunk az örmények történetéről és helyzetéről. Megtekinthettük a templomban őrzött „Krisztus levétele a keresztfáról” Rubens-festményt.

Szombaton a szekció-előadások idején egy csoport kirándult a Kelemen-havasokba a Borgói-hágóhoz, mely 1227 m tengerszint feletti magasságban lévő átjáró a Keleti-Kárpátokban Erdély és Moldva, Bukovina között. Egyes történészek szerint Árpád népének egy része is itt jött át a Kárpátokon. A hágón, a sípálya közelében építettek egy giccses turistalátványosságot, a Drakula-kastélyt. Ottlétünk során sajnos nagy volt a köd, nem tudtuk a havasok panorámájában gyönyörködni.

Vasárnap a hazafelé vezető úton néhány percre megálltunk *Várkudu* református temploma előtt, ahol *dr. Nagy Lajos* és *Boross Péter* helyezte el koszorút a korábban lerombolt és helyén a közelmúltban emelt turul emlékműnél.

A Kolozsvár felé vezető úton *Bonchidán* megtekintettük a 18. században Erdély egyik legszebb palotájaként ismert ba-

Az OMBKE-csoport a Mátyas-szobornál

Koszorúzás

rokk Bánffy-kastély romjait. A kastélyt 1944-ben a németek felgyújtották és kirabolták, helyreállítására nemzetközi program indult.

Végül *Kolozsvárott* rövid időre megpihenve a történelmi belvárosban tettünk sétát, a Mátyás-szobor előtt örökítve meg az utazáson résztvevők csoportját.

GPA

Szakmai nap a Nabucco gázvezetékéről

2013. február 5-én az Október 6. utcai székházban került sor *Bercsi Gábor*: „Nabucco – a legjobb megoldás a termelők és szállítók számára” című, nagy érdeklődéssel kísért előadására, melyet a szervező *dr. Horn János*, a Bányászati Szakosztály budapesti szervezetének elnöke nyitott meg.

Az előadó, a Nabucco Magyarország Gázvezeték Kft. vezérigazgatója vetítéssel egybekötött előadásában rövid „történeti áttekintés” után összefoglalta a „projekt” jelenlegi helyzetét, amelynek alap gondolata a „gázvezeték választási szabadsága”, és lényeges elemei az alábbiak.

A gázvezeték az EU kiemelt támogatását élvez jelenleg is, annak ellenére, hogy a tisztázatlan gáz- és finanszírozási forrás, valamint az érintett országok erősen különböző jogi és műszaki szabályozásainak hosszadalmas koordinálási problémái miatt ma még az építésről nem lehet beszélni.

Az EU támogatását alátámasztja az is, hogy az egyébként szigorú azon előírás alól, miszerint egy vezetéképítőnek a vezeték-kapacitást korlátozás nélkül fel kell ajánlani harmadik fél(ek)nek, az EU felmentést adott: a vezetéképítők szabadon rendelkezhetnek a kapacitás 50%-ával, és csak 50% tartozik a „felajánlandó” körbe. Fontos az érintett országok „projekt-támogatási” kötelezettségvállalása és az országok közötti együttműködési támogatás, amelyekre magas szintű aláírással születtek a megállapodások, és jelenleg is 2-3 havonta kerül sor magas állami szintű egyeztető megbeszélésekre is. „Reményt keltő” tényezőnek tudható be, hogy a legutóbbi 2012. évi, majd a 2013. januárban Szófiában sorra került egyeztetésen a gázforrással rendelkező azeriek is jelen voltak.

Az ismert gázforrás-oldali problémák megoldásában jelentős előrelépést jelent a Shah Deniz mezőre az angol BP vezetéssel alakult Konzorciummal¹ folyó tárgyalás, amely szükségessé tette a korábbi Nabucco koncepció áttervezését (Nabucco West), melynek lényeges tételei: hogy csak a török/bolgár határtól épülne a vezeték, ahol a TANAP (Trans Anatolian Gas Pipeline) vezetékhez csatlakozna, így az eredeti 3893 km-es hosszal szemben csak 1300 km építést igényli; továbbá, hogy a

kapacitás 31 Mrd m³/év-ről 23 Mrd m³/év-re csökkentése miatt a vezeték NA-1422 (56”) méretről NA-1219-ra (48”) csökkenthető, és csak 5 kompresszorállomás létesítése lenne a feladat (2 bolgár, 2 román és 1 magyar területen).

A folyó tárgyalások a Nabucco Konzorcium tulajdonos-szerkezetében² is változást eredményezhetnek, egyrészt mivel az RWE kivált a projektből (részeseledését vélhetően az OMV veszi át), másrészt a Shah Deniz-II Consortium 50%-os tulajdonjogra tartana igényt.

A Shah Deniz-II Consortium feltételei meghatározóak a projekt léte szempontjából, mivel jelenleg csak innen lehet gázforrással számolni, és végleges döntésre még nem került sor. Jelenleg már csak a TAP (Trans Adriatic (Gas) Pipeline) és Nabucco közötti választás a kérdés, amelyhez a Nabucco részéről igen részletes pénzügyi-gazdasági elemzést március végéig kellett benyújtani a Consortium-hoz.

Kedvező döntés esetén lehetne a kivitelezés irányában továbblépni, ami 2014-2015-ben az előkészületeket (vállalkozói, beszállítói előminősítések, szerződéskötések előtárgyalásai stb.), a teljes vezeték szakaszra érvényes építési engedélyek beszerzését jelenthetné. Ez lehetővé tenné a 2018. évi indulást 8-10 Mrd m³/év kapacitással, későbbi kapacitás felfuttatással.

A nyomvonallal érintett országokban azonban még számos olyan intézkedést, törvény- és előírás-változtatást, engedélyezési kérdést kell rendezni, mint pld. a teljes vezetékre kiterjedő szociológiai hatástanulmány elkészítése, az egységes műszaki előírások hatálybaléptetése vagy a környezetvédelmi engedélyek beszerzése. Kívánatos lenne, hogy minden ország hatályba léptessen egy „speciális” Nabucco-törvényt. Speciális probléma a birtokjogi kérdések rendezése, amely már jelentős pénzügyi rendelkezésre állást és igen sok egyedi-eseti szerződéskötési procedúrát jelenthet, így ehhez a kérdéskörhöz addig nem is lehet „hozzányúlni”, amíg nem születik végleges döntés a megvalósításra, és nem történnek meg a beruházás teljes pénzügyi fedezetéhez szükséges szerződéskötések.

A beruházás finanszírozására az előzetes banki tárgyalások már megkezdődtek, és a koncepció szerint a teljes beruházás 70%-a banki finanszírozással történik, míg a fennmaradó 30% a vezeték-tulajdonosokat terhelné, esetlegesen számolva EU-s támogatás lehetőségével, bár az EU energiapolitikai szempontjai alapján nincs különbség a TAP és a Nabucco szállítási variációk között! A pénzügyi konzorcionális feladatok el látására az EBRD illetékessége lenne a kívánatos. Jelenleg azonban még a beruházás teljes bekerülési összege sem ismert, és az legkorábban csak az említett március körüli időpontra elkészítendő komplex pénzügyi anyagban kerülhet meghatározásra.

A magyar szakasz vázlatos nyomvonala: Nagylak térségi román/magyar határátlépés után Hódmezővásárhely – Szegvár – Felgyő után Városföld, majd Tass térségét érintve a Csepel-sziget déli végén a két Duna-ág keresztezésével Adony – Székesfehérvár – Várpalota – Sikátor – Kajárpérc – Győrszemere – Rábapatona – Lébény után a HAG nyomvonallal párhuzamosan épülne tovább a magyar/osztrák határig. Jelen megállapodás szerint a magyar nagynyomású gáztávvezeték-hálózatra a Városföldi Csomóponton csatlakozna rá max. 4-5 Mrd m³/év szállítóképességű lehetőségét biztosítva. A Városföldi Csomóponttól valamennyi hazai fogyasztási pont és FAT (föld alatti) tárolóhely elérhető. A hazai 6,1 Mrd m³-es FAT tárolási kapacitásoknál erős versenyhelyezettel kell számolni: osztrák részről (jelenleg már 7,1 Mrd m³), valamint román (2,7 Mrd m³) és bolgár (0,5 Mrd m³) kapacitásokkal kell versenyezni. A társországokkal szemben magyar részről jelentős előny-

¹ tagjai: az azeri SOCAR, a norvég STATOIL, a francia TOTAL S.A., az orosz-olasz LukAgip S.A., a török TPA és az iráni NIOC

² eredeti tulajdonosok egyenlő arányban: MOL-FGSZ, TRANSGAZ és BULGARGAS (román és bolgár), OMV, BOTAS (török), RWE

ben vagyunk a már érvényes környezetvédelmi engedélyek meglétével, bár már most látszanak azok az igen szigorú előírások, amelyekkel egy tényleges építés esetén számolni kell. Pld. van olyan 10 m-s vezeték szakasz, ahol az egész nyári időszakra építési tilalom van elrendelve madár populációs védelem érdekében.

Fontos tudni:

- A Nabucco megépülése nem jelenti azt, hogy „olcsóbb lesz a gáz” – ennek árát a piac határozza meg, azonban kedvező hozzáférési lehetőség lesz új gázforráshoz. Igen lényeges koncepció azonban az, hogy az egyes fogyasztókkal a Shah Deniz-II Consortium lesz illetékes szerződéseket kötni.
- Az építendő vezeték végleges tulajdonjogi és üzemeltetési kérdései ma még tisztázatlanok, így pld. a magyar szakasz esetében az üzemeltetés ellátására is 2 változat közül kell majd választani: vagy a Nabucco Gas Pipeline International GmbH, vagy a Nabucco Magyarország Gázvezeték Kft. lehet az üzemeltető.
- A vezeték az egész balkáni térségben mérsékelheti az orosz függőséget, mivel valamennyi országban már régen kiépültek azok a saját nagynyomású rendszerek, amelyekhez a csatlakozás biztosítható.
- A vezeték baumgarteni becsatlakozásával az itt működő CEGH elosztó gáztözsde szerepe erősödni fog, mivel rajta keresztül az EU valamennyi tagországába eljuthat az ezen a vezetéken szállított azeri forrású gáz.
- Hosszabb távon elvileg az iraki gázforrás is megjelenhetne a vezetéken, ám az ottani kevésbé konszolidált viszonyok – a Központi Kormány és az autonóm Kurdisztáni Tartomány illetékességi vitái – miatt ez belátható időn belül nem tűnik reális lehetőségnek. Az eredetileg a Nabucco koncepcióban felvetett „török szakasz” gondolatát azonban a TANAP vezeték megépítésével már iraki, iráni kapcsolatok is motiválhatják, hiszen török részről mindkét irányban vannak (épülnek??) kapcsolatok. A türkmén forrás egy Kaspi-tenger alatti vezetéképítést igényelne, amire azonban a bonyolult orosz-iráni-kazah-türkmén-azeri tulajdonjogi kérdések miatt gyakorlatilag nincs lehetőség.
- A Nabucco Projekt igazi versenytársa most a TAP, hiszen csak ezzel a vezetékkel versenyeznek az azeri gázforrás megszerzésére.³

A tájékoztató előadás után a jelenlévők számos kérdésével és azok megválaszolásával zárult a szakmai nap.

Dr. Csákö Dénes

119 éves a „Jó szerencsét” köszöntés 20. emlékülés

Egy kis visszatekintés

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE) választmányának 1894. április 7-én felolvasással összekötött rendes gyűlésén azon kérdésre, hogy a német „Glück auf” köszöntést a legmagyarosabban mi módon lehetne kifejezni, Péch Antal tiszteleti tag javaslatára a „Jó szerencsét” köszöntésformát fogadták el.

„Ötven éves a magyar bányász-köszöntés” címen jelent meg Faller Jenő írása (BKL Bányászat 127. évfolyam 2. szám, p.: 181-182), amelyből két kiemelés:

– „A háborús, nagy világesemények szédítő forgatagában lehet, hogy időszerűtlen megemlékezni egy látszólag jelenték-

telen évfordulóról, nekünk, magyar bányászoknak azonban fontos – sőt mostani nyomorult vergődésünkben talán hatványozottan fontos – följegyezni, hogy hivatalos köszöntésünk, a „Jó szerencsét” ötven éves”.

– „... köszöntésből öntudatos büszke hittel csendül ki ma is, hogy bármi történjen a földön vagy a föld alatt, a magyar bányász bátran s igaz szívvel állja az eljövendő, további megpróbáltatásokat”.

1994. április 7-én Várpalotán, a Jó szerencsét Művelődési Központ színháztermében tartotta a Bányai Dolgozók Szakszervezete (BDSZ) és az OMBKE a centenáriumi ünnepséget. A Várpalotai Bányász Kórus műsora után az ünnepséget Schalkhammer Antal, a BDSZ elnöke nyitotta meg, majd Leszkovszki Tibor, Várpalota város polgármestere köszöntötte a megjelenteket.

Az ünnepi előadást Molnár László, a Központi Bányászati Múzeum igazgatója tartotta, majd köszöntések hangzottak el: dr. Szücs István (IKM), dr. Faller Gusztáv (MTA), dr. Brezsnaynszky Károly (MFT), dr. Szarka László (MGE), Németh György (MBK). A zárót dr. Tóth István, az OMBKE elnöke mondta.

A Bányászhimnusz elhangzása után a résztvevők az emléktáblához vonultak, ahol dr. Horn János, a BDSZ kabinetvezetője egy új hagyomány megteremtésének a kezdetét jelentette be az alábbi szavakkal: „A BDSZ és az OMBKE, akik az 1991. évben együttműködési szerződést is kötöttek, a bányász-hagyományok csodálatos tárházát szeretnék egy új hagyománnyal bővíteni. 1994. április 7-én, most a centenárium napján először, majd a jövőben minden év április 7-én szakmai nap vagy egyéb rendezvény keretében a BDSZ és az OMBKE képviselői egyidejűleg koszorúzzák meg a Jó szerencsét Művelődési Központ előcsarnokában lévő emléktáblát.”

A koszorúkat a BDSZ elnöke és az OMBKE elnöke helyezte el. Az emlékülés állófogadással fejeződött be, ahol a pohárköszöntőt dr. Fazekas János, az OMBKE Bányászati Szakosztály elnöke mondta. Az állófogadás kedves színfoltja volt, hogy minden résztvevő magával vihette az erre az alkalomra készített minikorsót, melyen az alábbi szöveg volt olvasható: „100 éves a Jó szerencsét köszöntés 1994”.

A 2013. évi emlékülés

A hagyomány folytatódott, minden évben megrendezésre került az emlékülés a várpalotai Művelődési Házban, a huszadik 2013. április 11-én. A zsűfoglalásig megtelt nagyteremben a Faller Jenő Szakközépiskola és Kollégium tanulóinak (felké-

Dr. Hom János megnyitja az emlékülést – mellette dr. Holoda Attila

³ A Népszabadság Online (K. B.) 2013. június 26-án jelentette, hogy Shah Deniz 2 földgázmező-tulajdonos konzorciuma úgy döntött, hogy a TAP vezetékébe pumpálják majd a kitermelt évi 10 Mrd m³ gázt. A TAP (fő részvényesei: a svájci Axpo, a norvég Statoil és az E.ON Ruhrgas) májusban az összes szükséges engedélyt beszerezte az Európai Bizottságtól a gázszállítások elindításához. Gerhard Roiss OMV-vezérigazgató a Reutersnek elismerte, hogy a Nabucco projekt ezzel számukra értelmetlenné vált. (Szerk.)

Az ülés résztvevői

szító tanárok: Reif Mónika és Sándor Zsuzsa) színvonalas műsora után *dr. Holoda Attilának*, az OMBKE alelnökének, az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály elnökének „*Aktuális kihívások a hazai energetikában és a bányászatban*” című színvonalas előadása hangzott el.

Lasztovicza Jenő koszorúz

Az előadás után az emlékműnél *Rabi Ferenc*, a BDSZ elnöke tartotta az ünnepi beszédet. (A bronz dombormű alkotója Bóna Kovács Károly /1897-1970/ bányász kötődésű szobrász és festőművész. A várpalotai dombormű – egy meztelen felsőtestű bányászt ábrázol csákánnyal a kezében, aki a bánya mélyén fejt a szemet – eredetileg a Jó szerencsét Olvasókör avatására készült, amelyre 1931. december 4-én került sor, bizonyára a bányászok védőszentje, Szent Borbála tiszteletére. Az Olvasókör

megszűnése és az épület bontása után került jelenlegi helyére.)

Az emlékbeszéd elhangzása után a Bányászhimnusz hangjátéka alatt 11 szervezet és Bóna Kovács Károly két gyermeke koszorúzott, majd állófogadásra került sor, ahol a pohárköszöntőt Lasztovicza Jenő, a Veszprém megyei közgyűlés elnöke tartotta. Az állófogadás kiváló alkalom volt arra is, hogy rég nem látott kollégák, barátok eszmét cserélhettek, s a zárógondolat, mint eddig minden évben, az volt, hogy „Jövőre Veled ugyanitt”.

Dr. Horn János

Az OMBKE Választmányának ülése

Egyesületünk Választmánya 2013. április 19-én a Miskolci Egyetemen tartotta meg kihelyezett ülését, amit *dr. Nagy Lajos* elnök távollétében *dr. Lengyel Károly* főtítkárral vezetett. Lengyel Károly köszöntötte az egyetem Szenátusi Termében megjelent egyetemi vezetőket, diákokat – kiemelten *dr. Patkó Gyula* rektort, *d. Tihanyi Lászlót*, a Műszaki Földtudományi Kar- és *dr. Gácsi Zoltánt*, a Műszaki Anyagtudományi Kar dékánját.

Dr. Lengyel Károly megnyitójában elmondta, hogy „Egyesületünk tagjai sok szállal kötődnek az egyetemhez, mindig nagy

megtisztelésnek veszik, ha az Alma Mater falai között találkozhatnak.” Majd utalt az elmúlt időszak közös egyetemi – OMBKE rendezvényeire az egyesület megalapításának 120. évfordulójára és a Selmecebányai Akadémia megalapításának 250 éves évfordulójára alkalomból. Végül így fejezte be: „*Izgalommal készültünk erre a találkozóra, mert kíváncsiak vagyunk az utóbbi évek egyetemi történéseire, egyben mi is szeretnénk elmondani szakmáink igényeit.*”

A választmány az alábbi napirendekről tanácskozott:

1. Rektori köszöntő, a két tradicionális kar oktatási feladatainak aktuális kérdései (Tájékoztatás a Miskolci Egyetem helyzetéről, a jövőbeli elképzelésekről, a bányász és kohász képzés jövőjéről, az iparral való kapcsolatokról.)

Dr. Patkó Gyula a megjelentek köszöntése után tartott tájékoztatójában elmondta, hogy immáron húsz éve folyik a felsőfokú oktatás átalakítása. Húsz évvel ezelőtt még az volt a központi irányelv, hogy nem jó, ha szakegyetemek vannak, universitasokat kell csinálni. Jelenleg szűkítik a profilt, és a cél az oktatás színvonalának emelése.

Az egyetem helyzetét számokkal ismertette: 2007-ben bőven 200 Mrd Ft volt a hazai felsőoktatási támogatás összege, idén már csak 134 Mrd Ft. 2008-ban a Miskolci Egyetem 13 Mrd Ft-os költségvetéséből 8,5 Mrd Ft volt az állami támogatás, 2012-ben a 15 Mrd Ft-ból már csak 6,8 Mrd volt a tényleges állami támogatás. 2013-ban a 13 Mrd Ft-ból 8,5 Mrd Ft a saját forrás és 4,5 Mrd Ft az állami támogatás. Míg az OECD államokban a GDP 1,6%-át fordítják felsőfokú oktatásra, addig Magyarországon csak 0,9%-át, és ez az érték is csökken. Elvileg létesült egy felsőfokú oktatási struktúraváltási alap, de ennek eredményeit még nem látják. Az egyetemi beruházásoknál sokszor probléma, hogy nem az EU-pályázatokat elnyert vállalkozók végzik a kivitelezést, hanem alvállalkozókkal dolgoztatnak, akiket gyakran nem fizetnek ki, s akik ezért levonulnak. A kivitelezés egy része áll.

Az egyetem a problémák ellenére sikeres tudományos eredményekkel büszkélkedhet, számos publikációja és kiadványa van, és tudja, hogy az oktatásnak is igazodni kell a gazdasági helyzethez: csak termeléssel lehet a válságból kilábalni, amihez magasan képzett, világot látott szakemberek kellenek.

A szűkebben vett szakmai oktatásról *dr. Tihanyi László* és *dr. Gácsi Zoltán* dékánok adtak tájékoztatást.

Dr. Lengyel Károly megköszönte a tájékoztatást, és felajánlotta az OMBKE közreműködését abban, hogy az ipari vállalatok hogyan tudnának hozzájárulni az oktatás színvonalának emeléséhez.

2. Tájékoztatás az előző választmányi ülés óta történekről
Dr. Lengyel Károly főtítkárral:

- Április 4-7. között egyesületünkől 92 fő vett részt Erdélyben, Besztercén a hagyományos Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencián és szakmai kiránduláson, melynek társszervezője az OMBKE volt. Ezen alkalommal – már az új civil törvényre is tekintettel – megújítottuk együttműködési szerződésünket az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Egyesülettel. A konferencián nagy számban vettek részt a Miskolci Egyetem oktatói és doktoranduszai. 2014-ben a konferencia Székelyudvarhelyen lesz. Egyesületünk nagy súlyt helyez arra, hogy az Egyetemi Osztállyal együttműködve a konferencia színvonalát megőrizzük, ehhez kérjük a Miskolci Egyetem oktatóinak további együttműködését.
- Az április 11-én több mint száz fő részvételével Várpalotán tartott hagyományos „Jó szerencsét!” konferencián megjelent a Veszprém megyei kormányhivatal elnöke és Várpalota polgármestere is. A konferencián nagyszerű, őszinte

hangvételű előadást tartott *Holoda Attila* alelnökünk a hazai bányászat előtt álló lehetőségekről és feladatokról.

- A Vaskohászati Szakosztály vezetőségi ülésén elhangzottak alapján a dunaiújvárosi helyi szervezet vezetősége ülést tartott és kezdeményezte, hogy az OMBKE a saját eszközeivel tegyen lépéseket, keressen lehetőségeket a dunaiújvárosi vaskohászat megmentése, fenntartása érdekében.
- A Magyar Tudományos Akadémia elfogadva kérelmünket, a Bányászati és Kohászati Lapokat „lektorált szaklapnak” minősítette. Ezen minősítés fenntartása érdekében a lapok felelős szerkesztőinek folyamatosan eleget kell tenniük az elvárt feltételeknek.
- Közölte, hogy a MTESZ tagegyesületeinek többsége – az OMBKE hivatalos álláspontjával egyezően – nem fogadta el az új alapszabály-tervezetet, és úgy határozott, hogy kezdeményezi a bíróságnál a MTESZ felszámolását.

3. Közhasznúsági jelentés az OMBKE 2012. évi tevékenységéről

Az előterjesztést az Ellenőrző Bizottság és a könyvvizsgáló jelentését a választmány tagjai írásban megkapták, ezért *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató szóbeli kiegészítést nem tett. Kérdés, hozzászólás nem hangzott el, a választmány egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta.

47/2013. 04. 19. sz. határozat: *A választmány az Ellenőrző Bizottság és a könyvvizsgáló véleményét megismerve elfogadja és jóváhagyja a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló törvényben meghatározott beszámolót, az éves költségvetést, a mérleget és a közhasznúsági mellékletet az OMBKE 2012. évi működéséről.*

4. Javaslat az Alapszabály módosítására

Dr. Esztó Péter, az Alapszabály Bizottság elnöke elmondta, hogy a módosítási javaslat az előző választmányi ülés óta olvasható volt észrevételezés céljából az egyesület honlapján. Több észrevétel érkezett, melyet az Alapszabály Bizottság értékelt. A bizottság állásfoglalása, hogy a törvényben előírt követelményeket teljesíteni kell, de figyelembe kell venni, hogy egyesületünk stabilitását az is biztosította, hogy a 120 éves hagyományra alapuló szabályzataink viszonylag állandóak voltak. A választmány egyhangúlag, ellenszavazat és tartózkodás nélkül a következő határozatot hozta:

48/2013. 04. 19. sz. határozat: *A Választmány elfogadja az Alapszabály Bizottság elnökének az alapszabály módosítására vonatkozó javaslatát, és azt a 103. Küldöttgyűlés elé terjeszti.*

5. Az Érembizottság előterjesztése a 2013. évi kitüntetések adományozására

Előterjesztő: *Csaszlava Jenő*, az Érembizottság elnöke.

Az Érembizottság jelentését és a személyekre vonatkozó kitüntetési javaslatokat a választmány tagjai írásban megkapták.

Hozzászólások és vita után a választmány 17 igen, 2 nem és 0 tartózkodás mellett fogadta el az Érembizottság módosított javaslatát:

49/2013. 04. 19. határozat: *A választmány az Érembizottság írásos javaslatát a 2013. évi kitüntetések (érem, plakett, oklevél) adományozására a következő kiegészítéssel fogadja el:*

A BDSZ alapításának 100. évfordulója alkalmával az OMBKE Rabi Ferenc elnök részére egyesületi emlékérmet ado-

mányoz, melyet az ebből az alkalomból rendezett ünnepi megemlékezésen adunk át. Egyúttal Szabhyár Péter, a Fém szövetség titkára a küldöttgyűlésen részesül érem kitiüntetésben.

Az egyesületet támogató pártoló jogi tagok közül egyesületi kitiüntetést kap: ALBA-Metall 1991 Kft. (Szombathely Rudolf ügyvezető) és INOTAL Zrt. (Kálmán László elnök)

A 103. Küldöttgyűlés alkalmával a választmány tiszteleti tagnak javasolja megválasztani a következő személyeket: Marczis Lászlóné dr., Huszár László és dr. Wánek Ferenc.

6. A 103. Küldöttgyűlés napirendje és tisztségviselői:

Előterjesztő: *dr. Lengyel Károly* főtitkár, a javaslatot a választmány tagjai írásban megkapták, hozzászólás, ellenvélemény nem hangzott el. A választmány egyhangúlag a következő határozatot hozta:

50/2013. 04. 19. sz. határozat: *A választmány jóváhagyja a 103. Küldöttgyűlés napirendjére és tisztségviselőire a főtitkár által előterjesztett javaslatot.*

7. Egyebek

Dr. Gagy Pálffy András bejelentette, hogy a Kassai Knap-pentagra az eddigi ismeretek szerint Magyarországról 450 fő, ezen belül három fúvósenekar jelentkezett. Az egységes megjelenés érdekében a meghatározó nagyságú helyi szervezetek csoportjaival egyeztetés szükséges.

A választmányi ülés bezárása után a résztvevők karonként szervezett „*mini*” konferencián tanácskoztak a két tradicionális kar oktatási feladatainak aktuális kérdéseiről (szakok, BSc, MSc, szakirányok, idegen nyelvű képzések, szakirányú továbbképzések, nemzetközi képzési együttműködések, hallgatói létszámok stb.). Ezekben az ülésekben egy-egy tájékoztató előadás hangzott el a karok részéről, ill. az egyesületünk által felkért hozzászólók mondták el az ipar részéről megfogalmazott elvárásokat. Az elhangzottakat több hozzászólás egészítette ki. Mindkét szekcióülés nagyon őszinte hangnemben foglalkozott az oktatás helyzetével és finanszírozásával, valamint az ipar által támasztott igényekkel. Egyöntetű volt a megállapítás, hogy gyakrabban kell ilyen találkozókat szervezni, és több időt kell rászánni.

Bányász szekcióülés:

Vitavezető: *dr. Tihanyi László* dékán

Előadó a kar részéről: *dr. Márai Ferenc* oktatási ügyekért felelős dékánhelyettes, felkért hozzászólók: *Lados Tibor* humanpolitikai igazgató (Mátrai Erőmű Zrt.), *Molnár Zolt* termelési portfólió tanácsadó (MOL Nyrt.). Hozzászóltak: *dr. Holoda Attila*, *Erős György*, *dr. Gagy Pálffy András*, *Huszár László*, *Németh László*, *dr. Debreceni Ákos*, *dr. Molnár József*.

Kohász szekcióülés:

Vitavezető: *dr. Gácsi Zoltán* dékán

Előadó a kar részéről: *dr. Palotás Árpád* oktatási ügyekért felelős dékánhelyettes, felkért hozzászólók: *dr. Hatala Pál* ügyvezető ig. (Magyar Öntészeti Szövetség). Hozzászóltak: *Balázs Tamás*, *dr. Tardy Pál*, *dr. Dül Jenő*, *dr. Kékesi Tamás*, *dr. Tolnay Lajos*.

A szekcióülések utáni ebéden *dr. Havasi István*, az Egyetemi Osztály elnöke mondott pohárköszöntőt. *Dr. Lengyel Károly* és *dr. Gagy Pálffy András* javasolta a két karnak, hogy újítsák meg a Miskolci Egyetem és az OMBKE közötti együttműködési szerződést, melynek egyik eleme lehetne az OMBKE közreműködése az ipar és az egyetem közötti kapcsolatok építésében, az ipar igényeinek felderítésében.

Az ülés emlékeztetője alapján

Dé-PT